

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKIM IMPLIKACIJAMA USPOSTAVLJANJA ODJELJENJA ZA SUDSKU PRAKSU NA DRUGOSTEPENOM SUDU KANTONALNI SUD U SARAJEVU

**Podrška dosljednoj nacionalnoj primjeni Evropske
konvencije o ljudskim pravima i olakšavanje izvršenja
presuda Evropskog suda za ljudska prava u BiH**

Decembar 2025.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKIM IMPLIKACIJAMA USPOSTAVLJANJA ODJELJENJA ZA SUDSKU PRAKSU NA DRUGOSTEPENOM SUDU KANTONALNI SUD U SARAJEVU

**Podrška dosljednoj nacionalnoj primjeni Evropske
konvencije o ljudskim pravima i olakšavanje izvršenja
presuda Evropskog suda za ljudska prava u BiH**

Decembar 2025.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Mišljenja iznesena u ovoj publikaciji pripadaju autorima i ne odražavaju nužno službenu politiku Vijeća Evrope.

Dozvoljena je reprodukcija izvoda (do 500 riječi), osim u komercijalne svrhe, pod uslovom da je očuvan integritet teksta, da se izvod ne koristi izvan konteksta, da ne daje nepotpune informacije niti na neki drugi način vodi čitaoca na pogrešne zaključke o njegovoj prirodi, obimu ili sadržaju teksta. Izvor teksta je uvijek obavezano navesti na sljedeći način: "© Vijeće Evrope, 2025". Sve druge zahtjeve za reprodukcije/prijevođe dijela ili cijelog teksta, treba uputiti Odjelu za publikacije i vizualni identitet, Vijeća Evrope (F-67075 Strasbourg Cedex ili publishing@coe.int).

Svu ostalu korespondenciju koja se odnosi na ovu publikaciju treba uputiti Odjelu za primjenu standarda ljudskih prava, pravde i pravne saradnje pri Generalnom direktoratu Vijeća Evrope za ljudska prava i vladavinu prava (DGI).

Department for the Implementation of Human Rights, Justice and Legal Co-operation Standards

F-67075 Strasbourg Cedex, France

<https://www.coe.int/en/web/implementation/home>

Ova publikacija je izrađena u sklopu projekta Vijeća Evrope „Podrška dosljednoj nacionalnoj primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima i olakšavanje izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u Bosni i Hercegovini” koji je finansiran kroz Akcioni plan za Bosnu i Hercegovinu za period 2022-2025., a ima za cilj doprinijeti zaštiti ljudskih prava i jačanju domaćih mehanizama zaštite ljudskih prava u Bosni i Hercegovini u skladu sa evropskim ljudskopravaškim standardima.

Autor: Julien Berthoud, konsultant

Prijelom i dizajn: Grafika Šaran d.o.o.

Fotografija na naslovnici: Shutterstock

Vijeće Evrope, decembar 2025.

Sadržaj

I. UVOD	4
II. NORMATIVNI OKVIR ZA USPOSTAVU POSEBNIH ODJELJENJA ZA SUDSKU PRAKSU	6
III. STRUKTURA SUDOVA U BIH - ODJELJENJA ZA SUDSKU PRAKSU	9
IV. ODJELJENJE ZA SUDSKU PRAKSU - GLAVNE PRAKTIČNE I FINANSIJSKE PREDNOSTI	12
Opća razmatranja	12
Pilot projekt Kantonalnog suda u Sarajevu	13
V. PLANIRANJE BUDŽETA - OČEKIVANI RASHODI	15
Kancelarijski prostor/namještaj	17
VI. PROCJENA BUDŽETA - OPCIJE	19
Godišnji prijedlog budžeta po kategorijama (u KM):	19
VII. MOGUĆI RIZICI I FINANSIJSKI IZAZOVI	23
Fragmentiranost pravosuđa u BiH	23
Nedostatak podrške i/ili interesa relevantnih aktera	24
VII. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	25
Prilozi	27

I. UVOD

U okviru projekta „Podrška dosljednoj nacionalnoj primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima i olakšavanje izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u Bosni i Hercegovini“, Vijeće Evrope pruža podršku jačanju domaćih mehanizama za ujednačavanje sudske prakse na teritoriju cijele države i primjenu standarda Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP). Projektom se pruža podrška osnivanju posebnih odjeljenja¹ za sudsku praksu na drugostepenim sudovima u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), radi unapređenja istraživanja i dosljedne primjene sudske prakse te efikasnijeg rada sudova. U ovom izvještaju analiziraju se finansijske implikacije uspostave takvog odjeljenja pri Kantonalnom sudu u Sarajevu, odabranom kao pilot institucija, uzimajući u obzir da je riječ o ključnom pitanju koje ima direktan utjecaj na proces donošenja odluka i planiranje budžeta.

— Nakon kratkog pregleda postojećeg normativnog okvira koji uređuje osnivanje odjeljenja za sudsku praksu pri sudovima najviše instance i drugostepenim sudovima u BiH, izvještaj se fokusira na sljedeće ciljeve:

1. Analiza rada postojećih odjeljenja za sudsku praksu na sudovima najviše instance u BiH (pravni osnov i unutrašnja organizacija) te razmatranje praktičnih i finansijskih koristi koje formiranje takvih odjeljenja može donijeti funkcionisanju cjelokupnog pravosudnog sistema;
2. Izrada plana budžeta, na osnovu nalaza ovog pregleda, koji obuhvata sve predviđene budžetske stavke rashoda, i gdje god je to moguće, prezentacija različitih varijanti budžetske procjene sa jasno iskazanim iznosima;
3. Analiza potencijalnih rizika i finansijskih izazova povezanih s ovim ciljem i izrada konkretnih zaključaka i preporuka.

— Za potrebu izrade izvještaja provedena su istraživanja dostupnih materijala putem javno dostupnih izvora (službene web stranice VSTV-a, sudovi najviše instance i dr.), te su održani sastanci s relevantnim sagovornicima (članovi Sekretarijata VSTV-a, projektni menadžeri i službenici za javne nabavke sa iskustvom u uspostavi novih organizacionih jedinica).

— Prikupljeni podaci su uspoređeni, analizirani i sažeti te kao takvi uzeti u obzir pri izradi ovog izvještaja.

— Pisanju izvještaja prethodile su sljedeće aktivnosti:

- ▶ Prikupljanje podataka o normativnom okviru koji je doveo do formiranja panela za ujednačavanje sudske prakse pri sudovima najviše instance, kao i formiranja odjeljenja za sudsku praksu na sudovima najviše instance;
- ▶ Prikupljanje i analiza pravnih i organizacionih podataka o postojećim odjeljenjima za sudsku praksu na vrhovnim sudovima entiteta i Apelacionom sudu Brčko distrikta, uključujući razgovore sa stručnim

1. Konačnu odluku o nazivu odjeljenja donijet će rukovodstvo Kantonalnog suda u Sarajevu, u skladu sa relevantnim propisima. Naziv „Odjeljenje za sudsku praksu“ koristi se u ovom izvještaju prema uzoru na Apelacioni sud Brčko distrikta i Vrhovni sud Republike Srpske. Naziv ovog odjeljenja pri Vrhovnom sudu Federacije BiH je Odjeljenje za evidenciju sudske prakse.

savjetnicima uključenim u pružanje podrške odjeljenjima;

- ▶ Pregled dostupne dokumentacije i organizacija sastanaka sa stručnim savjetnicima koji rade na unapređenju sudske efikasnosti, s ciljem procjene praktičnih i finansijskih prednosti uspostave odjeljenja za sudsku praksu u drugostepenim sudovima;
- ▶ Održavanje sastanka sa službenicima za administraciju, finansije i javne nabavke u cilju razmatranja svih resursa i troškova potrebnih za uspostavu novog odjeljenja;
- ▶ Procjena budžetskih potreba za uspostavu odjeljenja, uključujući troškove kadrova, opreme, informacionih tehnologija i prateće podrške;
- ▶ Analiza mogućih rizika i finansijskih izazova na osnovu dostupne dokumentacije i rezultata sastanaka sa stručnim savjetnicima;
- ▶ Formulisanje zaključaka o ključnim nalazima i pratećih preporuka.

II. NORMATIVNI OKVIR ZA USPOSTAVU POSEBNIH ODJELJENJA ZA SUDSKU PRAKSU

Svaka demokratija zasnovana na vladavini prava počiva na dva temeljna principa: pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa. Ovi principi sadržani su u međunarodnim instrumentima koje je Bosna i Hercegovina obavezna provoditi, u skladu sa članom II stav (2) Ustava BiH koji glasi: *“Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.”*

— Evropska komisija pokrenula je 2011. godine „Strukturirani dijalog između Evropske unije i BiH o pravosuđu“ (u daljem tekstu: Strukturirani dijalog) s ciljem podrške reformama pravosudnog sistema u Bosni i Hercegovini i njegovom usklađivanju s pravnom stečevinom Evropske unije i relevantnim standardima. Ova platforma predstavljala je forum za raspravu o reformama koje je potrebno provesti kako bi BiH napredovala u procesu usklađivanja svog pravosudnog sistema s pravnom stečevinom Evropske unije. Uspostava navedenog mehanizma proizašla je iz opredjeljenja Evropske komisije da razvija strukturirane odnose u oblasti vladavine prava s državama potencijalnim kandidatkinjama i prije stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH (SSP). SSP između EU i BiH stupio je na snagu 1. juna 2015. godine.

— Pravna sigurnost i jednakost građana pred zakonom bile su predmet rasprave na Prvom plenarnom sastanku Strukturiranog dijaloga u junu 2011. godine, kada je Evropska komisija preporučila *“da sve nadležne institucije dodatno pojačaju napore kako bi se bolje sagledale mogućnosti harmonizacije materijalnog i procesnog zakonodavstva (krivični i građanski zakoni, procesni zakoni) između entiteta, Brčko distrikta i državnog nivoa, s ciljem osiguranja jednakosti građana pred zakonom.”* U tom kontekstu, Evropska komisija je u oktobru 2011. zatražila od Evropske komisije za demokratiju putem prava (Venecijanska komisija) da dostavi mišljenje o tome *„kako pravosudni okvir, podjela nadležnosti i postojeći mehanizmi koordinacije utječu na pravnu sigurnost i nezavisnost pravosuđa u Bosni i Hercegovini“*.

— Mišljenje Venecijanske komisije o pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH, usvojeno na plenarnom sastanku u junu 2012. godine², razmatra postojeću strukturu sudova na nivou države, pri čemu se konstatuje da BiH nema *„vrhovno sudsko tijelo koje bi garantovalo jednoobraznost njenog pravnog poretka te jedinstvenost ili barem usklađenost njenih sudskih i tužilačkih sistema“*³. U mišljenju se dalje objašnjava važnost vrhovnih sudskih tijela za osiguranje pravne sigurnosti garantujući *„dosljednost sudske prakse“*⁴ i predlaže BiH dva modela za prevazilaženje te situacije. Prvi model podrazumijeva uspostavu Vrhovnog suda BiH, ali se njegova realizacija razmatra tek dugoročno, s obzirom na trenutni izostanak podrške za takvu opciju. Drugi

2. Evropska komisija za demokratiju putem prava (Venecijanska komisija) Vijeća Evrope – Mišljenje br. 648/2011 o “pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH” (18. juni 2012), pasusi od 64 do 67 (str.14,15), pasusi od 71 do 73 (str. 16), i zaključci (c) i (k); str. 21, 22 i 23

3. Ibid (2), pasus 64, str. 14

4. Ibid (2), pasus 65, str. 14

model predviđa „osnivanje jednog ili zajedničkog tijela“⁵ koje čine predstavnici sudova najviše instance u zemlji, a preporučen je kao prihvatljivije rješenje u kraćem roku i kao „nastavak već postojeće među-sudske saradnje“⁶. U zaključku (c) navedenog mišljenja preporučuje se osnivanje tog tijela⁷.

— Mišljenje također obrađuje pitanja pristupa pravnim instrumentima i sudskoj praksi, ukazujući na probleme s ostvarivanjem pristupa sudskoj praksi, kao što je ograničen pristup bazi podataka sudske prakse, ograničeni podaci u bazi podataka, itd.⁸. U zaključku (k) navedenog mišljenja data je preporuka da sudska praksa bude dostupna online.⁹

— U zaključku Četvrtog plenarnog sastanka koji je održan u aprilu 2013. godine, Evropska komisija je dala sljedeću preporuku: „U skladu sa odgovarajućim zapažanjima Venecijanske komisije, pomenutu praksu (redovnih sastanaka nosilaca najviših pravosudnih funkcija) bi trebalo razraditi u svrhu uspostavljanja Zajedničkog vijeća najviših sudskih instanci.“ Nakon Šestog plenarnog sastanka Strukturiranog dijaloga koji je održan u novembru 2013. godine, Evropska unija „ponovno naglašava potrebu za uspostavljanjem efikasnog zajedničkog vijeća najviših sudskih instanci, pod liderstvom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV).“ Vijeća (paneli) najviših sudskih instanci formirana su u aprilu 2014. godine¹⁰ i to za oblast građanskog, upravnog i krivičnog prava. Vijeća su počela sa radom bez formalnopravnog osnova obzirom da u domaćem zakonodavstvu u BiH nije bilo propisa koji bi regulisali njihov rad. Zbog toga su učesnici u radu vijeća odlučili da se pitanja o kojima će članovi vijeća raspravljati unaprijed utvrde prije zakazivanja sjednice datog vijeća (krivičnog, građanskog ili upravnog). Vijeće bi potom raspravilo navedeno(a) pitanje(a) i zauzelo zajedničke stavove, koji se evidentiraju u zapisnik sjednice uz potvrdu svih učesnika. Članovi vijeća bi zatim usaglašene stavove predstavili nadležnim odjeljenjima svojih sudova (Apelacioni sud Brčko distrikta, vrhovni sudovi entiteta, Sud BiH) radi daljnjeg potvrđivanja, nakon čega bi ti stavovi postali obavezujući za sudije navedenih sudova. Ovakav pristup bio je jedini način da aktivnosti vijeća dobiju potrebni legitimitet.

— Evropska komisija objavila je svoje Mišljenje o zahtjevu BiH za članstvo u EU u maju 2019. godine. U dijelu izvještaja koji se odnosi na „Demokratiju/funkcionalnost“, Komisija je od BiH zatražila da pruži „garanciju pravne sigurnosti, uključujući i putem uspostave pravosudnog tijela kojem bi bilo povjereno da osigura dosljedno tumačenje prava u cijeloj Bosni i Hercegovini“¹¹.

— Komisija je dalje u analitičkom izvještaju uz Mišljenje obradila pitanje dosljednosti sudske prakse u sva četiri pravna poretka u Bosni i Hercegovini konstatujući da nju „unapređuju dobrovoljni paneli za ujednačavanje među najvišim sudskim instancama koji izdaju smjernice“.¹² U poglavlju koje pokriva „Kvalitet pravde“¹³, izvještaj opisuje funkcionisanje panela za ujednačavanje sudske prakse u građanskim, krivičnim i upravnim predmetima, a koji su formirani da bi se riješilo pitanje nedostatka dosljednosti sudske prakse u BiH u pogledu sastava, funkcionisanja, pravnog učinka, postignutih rezultata i potrebnih unapređenja. Izvještaj se dalje poziva na evropske standarde primjenjive u datim okolnostima konsatatujući kako bi trebalo da se „dosljednost sudske prakse osigurava odlukama viših sudova, a ne putem uputstava ili smjernica“, i u tom smislu daje preporuke.

5. Ibid (2), pasus 66, druga tačka, str. 15

6. Ibid (2), pasus 67, str. 15

7. Ibid (2), pasus 102, str. 21-21

8. Ibid (2), pasusi 71-71, str. 16

9. Ibid (2), pasus 102, str. 23

10. Pravila panela za ujednačavanje sudske prakse, broj 07-50-314-4/2014 od 10. aprila 2014. godine

11. Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu i Vijeću - Mišljenje Komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji - 29. maj 2019., COM(2019) 261 final / str. 15(e)

12. Radni dokument osoblja Komisije - 29. maj 2019, SWD(2019) 222 final - Analitički dokument uz Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu i Vijeću - Mišljenje o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji - 29. maj 2019, COM(2019) 261 final / pasus 4, str. 11

13. Ibid (3), pasus 2, str. 35

■ U najnovijem godišnjem izvještaju o pripremi BiH za proces proširenja EU koji pokriva 2024. godinu¹⁴, Komisija je konstatovala „ograničene rezultate o ujednačavanju sudske prakse“ i preporučila ulaganje dodatnih napora pod liderstvom VSTV-a.

■ Nova pravila o funkcionisanju panela najviših sudskih instanci zajednički su usvojili VSTV, Sud BiH, vrhovni sudovi entiteta i Apelacioni sud Brčko distrikta 15.07.2025. godine. Novim pravilima se formalizira rad panela kroz uvođenje redovnih sastanaka (na tromjesečnom nivou), rotaciju mjesta održavanja sastanaka, obavezu članova da prijedloge pitanja dostave najmanje 10 dana prije sastanka i druge procedure.¹⁵ Ranije je proces rada panela bio vođen utvrđivanjem pitanja za raspravu, na osnovu čega su se sazivali sastanci panela. Ovim novim pravilima sastanci panela sada su formalizirani prema unaprijed utvrđenom vremenskom okviru, uz dnevni red u kojem su sadržana prethodno utvrđena pitanja.

14. Radni dokument osoblja Komisije – 30. oktobar 2024., SWD(2024) 691 final - Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2024. godinu uz Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu i Vijeću, Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regija; 2024 Saopštenje o politici proširenja EU / pasus 2, str. 31

15. Pravila panela za ujednačavanje sudske prakse, br. 07-13-3-2073-2/2025, 15. juli 2025.

III. STRUKTURA SUDOVA U BIH - ODJELJENJA ZA SUDSKU PRAKSU

U ovom izvještaju obrađuju se finansijske implikacije uspostavljanja odjeljenja za sudsku praksu na drugostepenom sudu. Kantonalni sud u Sarajevu je jedan od 17 sudova drugog stepena u zemlji i jedan je od najvećih. Struktura i nadležnost drugostepenih sudova nije predmet ovog izvještaja.

Treba podsjetiti da je sudski sistem u Bosni i Hercegovini uređen kroz četiri odvojena nivoa: državni, entitetske sisteme Federacije BiH i Republike Srpske, te sistem Brčko distrikta. Svaki od ovih nivoa primjenjuje vlastite materijalne i procesne zakone u građanskim, upravnim i krivičnim predmetima. U Federaciji Bosne i Hercegovine nadležnost drugostepenog suda vrši deset kantonalnih sudova, dok u Republici Srpskoj tu nadležnost ima šest okružnih sudova, uz Viši privredni sud koji takođe odlučuje u drugom stepenu.¹⁶

Za potrebe ovog izvještaja posebno je važno istaći da u Bosni i Hercegovini već postoje tri odjeljenja za sudsku praksu, i to u Apelacionom sudu Brčko distrikta, Vrhovnom sudu Federacije BiH i Vrhovnom sudu Republike Srpske.

Apelacioni sud Brčko distrikta

Odjeljenje za sudsku praksu Apelacionog suda Brčko distrikta (u daljem tekstu: Odjeljenje) osnovano je u januaru 2017. godine usvajanjem Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta¹⁷ i jedno je od četiri odjeljenja suda (član 3(a)). Pravilnik u članu 7. predviđa nadležnosti Odjeljenja. Sud je u novembru 2017. godine usvojio Poslovnik o radu sudskih odjeljenja kojim se reguliše sastav, nadležnost, način rada i odlučivanje, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju¹⁸. U članu 6. Poslovnika propisan je način rada Odjeljenja za sudsku praksu kako slijedi: „*Odjeljenje za sudsku praksu sistematizuje praksu suda, prati praksu drugih sudova u Bosni i Hercegovini, prati sporna pravna pitanja, ažurira podatke o sudskoj praksi drugih sudova, kao i Evropskog suda za ljudska prava, za sudije ovog suda provodi istraživanja i redovno ih obavještava o novostima u razvoju sudske prakse, prati da li se ujednačeno postupa u predmetima koji se zasnivaju na identičnom činjeničnom i pravnom osnovu, vodi evidenciju odluka od pravne važnosti i evidenciju općih stajališta u pitanjima sudske prakse, a sarađuje i sa odjeljenjima sudske prakse drugih sudova. Odjeljenje čine sudije i viši pravni savjetnik (iz reda stručnih saradnika), koji su na ove poslove raspoređeni prema godišnjem rasporedu rada i u skladu sa odlukom predsjednika odjeljenja.*“

Odjeljenje je usvojilo sopstveni Poslovnik u februaru 2023. godine¹⁹, u kojem je propisan sastav

16. Detaljan pregled sudskog sistema u Bosni i Hercegovini dostupan je na sljedećem linku: (<https://vstv.pravosudje.ba/vstvfo/B/141/kategorije-vijesti/1172/1254>); Vijeće Evrope, Izvještaj o potrebi uspostavljanja odjeljenja za sudsku praksu na drugostepenim sudovima u Bosni i Hercegovini sa preporukama, januar 2024, str. 7-9
17. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su17000045, 20. januar 2017.
18. Poslovnik o radu sudskih odjeljenja Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su17000770, 29. novembar 2017.
19. Poslovnik o radu Odjeljenja za sudsku praksu Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su23000100, 20. februar 2023.

Odjeljenja, organizacija poslova, aktivnosti, itd. Prema odluci o raspodjeli dužnosti sudija i pravnih saradnika za 2025. godinu, koju je donio predsjednik Apelacionog suda²⁰, u Odjeljenju rade tri sudije i jedan pravni saradnik. Svo troje sudija koji su raspoređeni u Odjeljenje za sudsku praksu su članovi drugih odjeljenja suda, pri čemu jedan od sudija obnaša funkciju predsjednika Odjeljenja.

Vrhovni sud Republike Srpske

Odjeljenje za sudsku praksu Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljem tekstu: Odjeljenje) osnovano je u oktobru 2017. godine usvajanjem Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Vrhovnog suda Republike Srpske²¹. U članu 6. navode se četiri odjeljenja suda, uključujući i Odjeljenje za sudsku praksu koje „prati i proučava praksu sudova i međunarodnih sudskih organa i obavještava sudije i više stručne saradnike o pravnim shvatanjima sudova.“

Pravilnik o radu sudskih odjeljenja u Vrhovnom sudu Republike Srpske usvojen je u decembru 2018. godine²² i reguliše sastav, nadležnost, način rada i odlučivanje u odjeljenjima. Član 6. definiše zadatke Odjeljenja za sudsku praksu Vrhovnog suda Republike Srpske, koji obuhvataju „sistematizaciju sudske prakse i obezbjeđenje dosljednog pristupa u istovrsnim činjenično-pravnim predmetima, vođenje baza podataka značajnih odluka (sententiae) za krivična, građanska i upravna odjeljenja, njihovu objavu na službenoj web-stranici suda i elektronsku distribuciju, praćenje sudske prakse domaćih sudova i Evropskog suda za ljudska prava, izbor odluka za objavu na web stranici i u biltenima sudske prakse, podršku drugim odjeljenjima u harmonizaciji pravnih standarda, te koordinaciju s odjeljenjima za sudsku praksu drugih sudova“ i sastav ovog odjeljenja u koji ulaze „predsjednik odjeljenja, predsjednici preostala tri odjeljenja i viši stručni saradnici, u skladu s godišnjim rasporedom rada.“

Prema Odluci o rasporedu rada sudija za 2025. godinu koju je donio predsjednik Vrhovnog suda²³, Odjeljenje ima sedam sudija i jednog pravnog saradnika. Sve sudije raspoređene u ovo Odjeljenje su članovi drugih odjeljenja, a u radu Odjeljenja učestvuju predsjednik Suda i predsjednici svih odjeljenja Suda.

Vrhovni sud Federacije BiH

Odjeljenje za evidenciju sudske prakse Vrhovnog suda Federacije BiH (u daljem tekstu: Odjeljenje) osnovano je u decembru 2018. godine usvajanjem pravilnika²⁴. Pravilnikom su uređeni sastav, nadležnost, način rada i donošenje odluka Odjeljenja. Član 4. propisuje sastav Odjeljenja koje čini 11 sudija, uključujući predsjednika Odjeljenja, predsjednike Krivičnog, Građanskog i Upravnog odjeljenja i 7 sudija (dvoje sudija Krivičnog odjeljenja, dvoje sudija Upravnog odjeljenja i tri sudije Građanskog odjeljenja) koji se određuju prema godišnjem rasporedu.

U članu su dalje opisane aktivnosti Odjeljenja koje „obavlja poslove vezane za prikupljanje stavova sudske prakse u predmetima u kojima postupaju Krivično, Građansko i Upravno odjeljenje Suda posredstvom predsjednika tih odjeljenja.“

Ostale aktivnosti Odjeljenja predviđene su članom 5. i odnose se na: „realizaciju plana evidentiranja i sistematiziranja stavova sudske prakse u predmetima u kojima postupaju Krivično, Građansko i Upravno odjeljenje suda, blagovremenost dostavljanja tih stavova Odjeljenju i blagovremenost njihovog unosa u bazu podataka sudske prakse, a po potrebi poduzimanje odgovarajućih mjera za kvalitetniji, efikasniji i ažurniji rad Odjeljenja,

20. Godišnji program rada za 2025. godinu Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su25000024, 15. januar 2025.

21. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Vrhovnom sudu Republike Srpske, broj 1180Sul17000281 od 2. oktobra 2017. godine

22. Pravilnik o radu sudskih odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske, broj 118-0- Sul-18-000339 od 26. decembra 2018. godine

23. Odluka o rasporedu rada sudija Vrhovnog suda Republike Srpske 2025 118-0-Sul-24-000 346 od 24. decembra 2018. godine

24. Pravilnik o radu Odjeljenja za evidenciju sudske prakse Vrhovnog suda Federacije BiH od 12. decembra 2018. godine

praćenje i primjena zakona i drugih propisa, identifikacija i prijedlog tema za edukaciju sudija i stručnih savjetnika, saradnja sa odjeljenjima za sudsku praksu drugih sudova, kao i druga pitanja značajna za rad Odjeljenja.”

Praksa

U Brčko distriktu i u Republici Srpskoj, Odjeljenja za sudsku praksu imaju ovlaštenje da pregledaju pristigle predmete i, ukoliko uoče određeno pitanje (npr. neslaganje s odlukom u sličnom predmetu), Odjeljenje ima pravo predložiti da se predmet ponovno razmotri²⁵. Očigledno je da se primjenjuje proaktivni pristup.

Praksa u Vrhovnom sudu Federacije BiH, međutim, znatno se razlikuje, jer Odjeljenje isključivo prikuplja stavove sudske prakse i evidentira te stavove te ih sistematizuje, bez ovlasti da vrši ponovnu ocjenu, odnosno predlaže drugačiju odluku.

25. Brčko distrikt: Ibid (17), član 6; Republika Srpska: Ibid (21), član 7.

IV. ODJELJENJE ZA SUDSKU PRAKSU - GLAVNE PRAKTIČNE I FINANSIJSKE PREDNOSTI

Opća razmatranja

U okviru izrade Izvještaja Vijeća Evrope o potrebi uspostavljanja Odjeljenja za sudsku praksu na drugostepenim sudovima u BiH sa preporukama²⁶, angažovani eksperti sastali su se s relevantnim predstavnicima pravosuđa radi prikupljanja mišljenja, sprovedi anketu među predsjednicima drugostepenih sudova i predsjednicima odjeljenja unutar tih sudova (odgovorili su svi sudovi osim dva), te organizovali okrugli sto s predstavnicima sedam drugostepenih sudova u novembru 2023. godine, na temu „*osnivanje odjeljenja za sudsku praksu u drugostepenim sudovima*“. Izvještaj je ukazao na to da većina drugostepenih sudova vodi evidenciju predmeta, što u određenoj mjeri omogućava koordinaciju sudske prakse, ali to nije slučaj u svim sudovima niti u svim odjeljenjima unutar tih sudova. Ne postoji jednoobraznost u vođenju evidencije sudske prakse. Vođenje evidencije se ne radi na organizovan i sistematski način, niti je usaglašeno među svim drugostepenim sudovima u BiH.

Povjerenje javnosti u pravosuđe ključna je komponenta svake demokratske države zasnovane na vladavini prava. Da bi se osiguralo takvo povjerenje, sudovi moraju garantirati dosljednu sudsku praksu i pravnu sigurnost. Ovo je prvenstveno odgovornost sudova najviše instance, ali i drugostepenih sudova pred kojima se vode žalbeni postupci. Osiguranje transparentnosti sudske prakse od suštinskog je značaja i za samu profesiju i za javnost. To iziskuje sistematsko vođenje evidencije okončanih predmeta, primjenom usaglašene metode koja osigurava najbolje prakse, uz angažman posvećenih i adekvatno obučanih kadrova (sudija i stručnih saradnika) okupljenih u posebno uspostavljenoj strukturi, kada god je to potrebno. U konačnici, transparentnost sudske prakse podrazumijeva i sistematsku objavu pravosnažnih sudskih odluka, koristeći raspoloživa sredstva (kao što su sudski portali, baze podataka sudova, bilteni i slično).

Kako je navedeno u prethodnom poglavlju, Odjeljenja za sudsku praksu trenutno su uspostavljena samo u vrhovnim sudovima entiteta i u Apelacionom sudu Brčko Distrikta. Prednosti uspostave ovih odjeljenja su višestruke. Najvažnija neposredna korist ogleda se u tome da se sve odluke suda bilježe i sistematizuju na posebnom portalu, u skladu sa stavovima suda i prema unaprijed definisanim deskriptorima. Time se sprječava pojava različite sudske prakse, kako unutar samog suda, tako i između sudova više instance. Još jedna značajna prednost leži u tome što ovakav sistem omogućava lakše prepoznavanje eventualnih razlika u pravnim stavovima između četiri suda najviše instance u zemlji. Kada se takve razlike uoče, o njima mogu raspravljati paneli najviših sudskih instanci, što na kraju vodi ka njihovom usklađivanju i osiguravanju jedinstvene sudske prakse. U tom procesu podršku pruža i Odjeljenje za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata VSTV-a,

26. Vijeće Evrope, Izvještaj o potrebi uspostavljanja odjeljenja za sudsku praksu na drugostepenim sudovima u BiH sa preporukama, januar 2024., str. 10-16

koje je formiralo Jedinicu za podršku ujednačavanju sudske prakse i koordinira njenim radom. Ova jedinica se sastoji od pet pravnih savjetnika (jedno radno mjesto je trenutno upražnjeno), raspoređenih u tri od pomenutih sudova, a pozicije su sistematizirane kao stalna radna mjesta u tim institucijama. Dodatno, po jedan pravni savjetnik radi u Sudu BiH (trenutno finansiran kroz projekt EU4Justice do obezbjeđenja novog IPA finansiranja, obzirom da Zakonom o Sudu BiH nije predviđeno Odjeljenje za sudsku praksu) i u samom Sekretarijatu VSTV-a (također privremeno finansirana pozicija kroz EU4Justice do novih IPA sredstava). Jedinica nadzire rad svih raspoređenih pravnih savjetnika koji se bave sudskom praksom, a koji svakodnevno komuniciraju, prikupljaju odluke i stavove od Odjeljenja za sudsku praksu i redovnih odjeljenja sudova. Jedinica je, također, razvila centralizirani izvještajni alat koji sadrži sažetke i reference na sve predmete unesene u posebne portale svakog suda. Iako VSTV tehnički administrira portale, evidentiranje predmeta je odgovornost nadležnog osoblja u svakom Odjeljenju za sudsku praksu. Izvještaji se izrađuju na sedmičnom, tromjesečnom i godišnjem nivou. Odjel Sekretarijata VSTV-a svim sudijama (kao i rukovodiocima sudova i tužilaštava) na sedmičnoj osnovi osigurava pristup sažecima sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, kako bi stručna zajednica imala mogućnost da se upozna sa usvojenim stavovima tog suda i razmotri ih. Sistemsko objavljivanje i dodatna promocija dostupnosti ovih publikacija povećali bi transparentnost i obavezali sudije da istražuju slične predmete, da ih proučavaju i time doprinesu harmonizaciji sudske prakse.

Općenito, koristi od ujednačene sudske prakse uključuju poboljšanje kvaliteta rada sudija, koji imaju pristup jednoobraznim bazama podataka, što doprinosi većoj efikasnosti i profesionalizmu. Na taj način jača se pravna sigurnost, a time i povjerenje građana u pravosuđe. Hipotetički gledano, ovakav pristup može dovesti do smanjenja broja zaostalih predmeta, poboljšanja kvaliteta sudskih odluka i, samim tim, do manjeg broja pravnih i procesnih grešaka/nedosljednosti koje dovode do ukidanja presuda i vraćanja predmeta na ponovno odlučivanje u žalbenom postupku. Ovakav sistem bi mogao doprinijeti i smanjenju troškova pravosuđa kroz skraćivanje trajanja postupaka i smanjenje broja predmeta u žalbenom postupku.

Pilot projekt Kantonalnog suda u Sarajevu

Kantonalni sud u Sarajevu odabran je kao pilot sud drugog stepena za uspostavu Odjeljenja za sudsku praksu. Projekt je pokrenut u julu 2024. godine, uz angažovanje pravnog savjetnika za sudsku praksu, kroz institucionalnu i finansijsku podršku projekta Vijeća Evrope „Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini – Faza III“. Ovaj angažman trajao je do maja 2025. godine, kada je pravni savjetnik podnio ostavku, čime je zaključen jednogodišnji pilot projekt.

Odabir ovog suda za pilot projekt opravdan je njegovom veličinom, obzirom da u njemu radi 45 sudija koji godišnje rješavaju prosječno 10.000 predmeta, dok je prosječan broj okončanih predmeta 11.500 (statistika za 2023. godinu²⁷). Prema ovim podacima, Kantonalni sud u Sarajevu predstavlja najveći sud drugog stepena u Bosni i Hercegovini. Prema posljednjim dostupnim podacima (2025), u Kantonalnom sudu u Sarajevu zaposleno je 25 stručnih saradnika.

Angažovani pravni savjetnik imao je zadatak da unosi pravosnažne odluke u bazu podataka suda te da, kroz analizu presuda, utvrdi interne nedosljednosti između sličnih predmeta. Pravni savjetnik na samom početku nije imao dodatnu pomoć 25 stručnih saradnika suda koji nisu unaprijed raspoređeni u određena odjeljenja, ali je naknadno dvoje saradnika raspoređeno da mu pruži podršku.

Projekt je ostvario konkretne rezultate u pogledu evidentiranja predmeta:

- ▶ 3.860 sudskih odluka evidentirano je u novouspostavljenoj bazi podataka Upravnog odjeljenja suda, uz značajnu podršku predsjednika tog odjeljenja;

27. Ibid (26), str. 8

- ▶ 434 sudske odluke evidentirane su u bazi podataka Krivičnog odjeljenja, ali je došlo do određenih kašnjenja zbog nesporazuma s pojedinim sudijama o tome koje odluke treba evidentirati, kao i zbog ograničenog pristupa centralnom sistemu za upravljanje predmetima;
- ▶ 295 odluka evidentirano je u novouspostavljenoj bazi podataka Privrednog odjeljenja;
- ▶ Građansko odjeljenje nije učestvovalo u ovom projektu, smatrajući da već posjeduje vlastitu bazu podataka koja se redovno ažurira i da stoga nema potrebe za dodatnim evidentiranjem odluka.

Objavljivanje na zvaničnom web portalu suda provedeno je u skladu sa „Smjernicama za objavljivanje sudskih i tužilačkih odluka, akata i informacija o predmetima“ koje je usvojilo VSTV BiH u martu 2024. godine²⁸.

Tokom implementacije projekta utvrđeni su konkretni izazovi, pored očiglednog izostanka unutrašnje harmonizacije pristupa između četiri odjeljenja suda.

Među glavnim problemima ističu se: (1) nedostatak ljudskih kapaciteta za podršku radu pravnog savjetnika, (2) neadekvatni uslovi rada, (3) nedovoljna komunikacija unutar suda, pri čemu veliki broj sudija nije bio upoznat s projektom, iako je on prezentiran cjelokupnom rukovodstvu suda, (4) kašnjenja ili potpuni izostanak odgovora na određene upite i tražene izvještaje. Vidljivija podrška tadašnjeg predsjednika Kantonalnog suda projektu mogla je doprinijeti postizanju značajnijih rezultata. Sveukupno, zbog nedostatka jasno definisanih pravila koja bi sudijama precizno odredila šta i na koji način treba evidentirati, pilot projekt nije u potpunosti ostvario očekivane rezultate, ponajviše zbog izostanka podrške dijela rukovodstva i pojedinih sudija. Najbolji rezultati postignuti su u evidentiranju upravnih predmeta, prvenstveno zahvaljujući proaktivnoj podršci predsjednika tog odjeljenja.

Po završetku projekta (nakon ostavke pravnog savjetnika u maju 2025. godine) dostavljeno je nekoliko preporuka. Prva se odnosi na potrebu procjene institucionalnih kapaciteta (struktura, resursi, regulativa, finansije, itd.), što je djelimično obrađeno u ovom izvještaju. U slučaju nastavka pilot projekta, preporučuje se (2) da angažovani pravni savjetnik bude efikasnije iskorišten kroz poboljšanu komunikaciju s rukovodstvom suda i (3) da se razviju alternativni modeli evidentiranja sudskih odluka. Posebno se ističe preporuka (4) da se formalizuje uspostava Odjeljenja za sudsku praksu, kako pravno tako i finansijski. Dodatne preporuke odnose se na (5) jačanje saradnje s nadležnim odjelima Sekretarijata VSTV-a, (6) povećanje transparentnosti i vidljivosti kroz sistematsko objavljivanje sudskih odluka, (7) objavljivanje biltena sudske prakse, (8) izradu i objavljivanje sažetaka pravnih stavova, (9) centralizaciju pristupa postojećim bazama podataka putem jedinstvenog SharePoint sistema za internu i eksternu upotrebu.

28. Smjernice za objavljivanje sudskih i tužilačkih odluka, akata i informacija o predmetima, VSTV, br. 07-02-3-1279-3/2024 Sarajevo, 21. mart 2024.

V. PLANIRANJE BUDŽETA - OČEKIVANI RASHODI

Prema opisu projektnog zadatka koji je dostavilo Vijeće Evrope, novo odjeljenje trebalo bi da ima sudiju kao predsjednika odjeljenja, te tri pravna savjetnika sa najmanje tri godine radnog iskustva i položenim pravosudnim ispitom. Uzimajući u obzir kadrovske strukture postojećih odjeljenja za sudsku praksu u vrhovnim sudovima entiteta i Apelacionom sudu Brčko distrikta, predviđa se mogućnost da se dodatne sudije iz drugih odjeljenja, predsjednici tih odjeljenja, uključe u rad ovog odjeljenja čime bi se unaprijedila harmonizacija i koordinacija rada.

— Ostali troškovi vezani za osnivanje novog odjeljenja, pored troškova ljudskih resursa (plate, naknade, i sl.), obuhvataju: prostor za rad i njegovo održavanje, kancelarijski namještaj (stolovi, stolice, ormarići, regali, police), tehnološku podršku (fiksna i mobilna telefonija, računar – desktop i/ili laptop, printer, skener, nadogradnja IT sistema) i slično.

— Dodatni ključni zahtjevi koje treba uzeti u obzir pri osnivanju novog odjeljenja, a koji mogu generisati dodatne troškove, uključuju:

- ▶ IT podršku i pristup funkcionalnoj mreži;
- ▶ Administrativnu i logističku podršku;
- ▶ Ovlaštenja za pristup službenoj zgradi (procedure, identifikaciona kartica, i sl.);
- ▶ Email nalog sa svim potrebnim pristupnim podacima.

Ljudski resursi

— Sudija

— Odjeljenjem za sudsku praksu Kantonalnog suda u Sarajevu trebao bi rukovoditi sudija. Treba razmotriti da li će angažovani sudija/rukovodilac odjeljenja raditi isključivo za ovo odjeljenje ili će mu biti dodijeljeni i predmeti iz drugih odjeljenja suda. Za potrebe ovog izvještaja, godišnja procjena budžeta obuhvata troškove za poziciju sudije/ rukovodioca odjeljenja sa 10 godina radnog iskustva.

— Ukupni troškovi obuhvataju sljedeće:

- ▶ Neto plata + porez i doprinosi za socijalno i zdravstveno osiguranje (72% od neto plate);
- ▶ Dodatak za staž (0,5% od neto plate za svaku godinu radnog staža, maksimalno za 40 godina);
- ▶ Topli obrok (za svaki radni dan, u prosjeku 20 dana mjesečno; 1% prosječne neto plate u FBiH – 1.577 KM u junu 2025. godine);
- ▶ Regres (50% neto plate jednom godišnje);
- ▶ Naknada za prijevoz;

- ▶ Prekovremeni rad – naknade za rad tokom neradnih dana, noćni rad i rad tokom praznika;
- ▶ Naknada za odvojeni život, smještaj u mjestu rada;
- ▶ Naknada za obavljanje dežure ili pripravnosti;
- ▶ Naknada putnih troškova.

Prema Odluci kojom se donosi Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine²⁹, neto mjesečna plata sudije u Kantonalnom sudu u Federaciji BiH iznosi 3.000 KM. Šef odjeljenja u istom sudu prima 3.200 KM, dok predsjednik suda prima 3.400 KM. Zakon propisuje način godišnjeg usklađivanja ovih plata, koji je vezan za promjene iznosa prosječne mjesečne neto plate u zemlji, kako je navedeno u članu 6. zakona. Ovaj iznos se takođe prilagođava dodatnim faktorima, poput veličine suda, uloge sudije (npr. šef odjeljenja, predsjednik suda) i prosječne mjesečne neto plate u Bosni i Hercegovini. Trenutno, prosječna neto plata sudije u Kantonalnom sudu u Sarajevu iznosi 5.196 KM (bruto 8.937 KM), dok za šefa odjeljenja iznosi 5.542 KM (bruto 9.753 KM).

Mogućnost da druge sudije suda pomažu u radu Odjeljenja neće stvoriti dodatne troškove, obzirom da su te sudije već raspoređene u druga odjeljenja suda.

Stručni savjetnici/pravni saradnici

U kantonalnim sudovima u Federaciji BiH, stručni saradnici (pravni savjetnik) se zapošljavaju putem Agencije za državnu službu u Federaciji BiH i podliježu Zakonu o državnoj službi u Federaciji BiH³⁰.

Ukupni troškovi obuhvataju sljedeće:

- ▶ Neto plata (osnovica pomnožena s koeficijentom, uvećana za godine radnog staža³¹) + porezi i doprinosi za socijalno i zdravstveno osiguranje (72% od neto plaće).
- ▶ Plata se uvećava za 0,5% osnovne plate za svaku godinu navršenog radnog staža.
- ▶ naknada za topli obrok (obračun prema pravilima navedenim gore),
- ▶ naknadu za vozarenje (javnim prevozom),
- ▶ naknadu za prekovremeni rad,
- ▶ naknadu troškova preseljenja iz mjesta stalnog prebivališta u mjesto zaposlenja i nazad,
- ▶ naknadu troškova stručnog usavršavanja (obuke),
- ▶ regres za godišnji odmor,
- ▶ naknada putnih troškova,
- ▶ otpremnina pri odlasku u penziju,
- ▶ jubilarne nagrade.

Prosječna mjesečna neto plata za stručne saradnike pravne struke u Bosni i Hercegovini, uključujući pozicije poput pravnih savjetnika u Kantonalnom sudu u Sarajevu, kreće se u rasponu od 1.067 KM do 2.558 KM (prema podacima iz javno dostupnih izvora). Plate mogu znatno varirati u zavisnosti od konkretne pozicije, radnog iskustva i nivoa odgovornosti. Trenutno prosječna osnovna neto plata pravnog savjetnika u Kantonalnom sudu u Sarajevu iznosi 2.579 KM (4.435 KM bruto).

29. Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Službene novine FBiH, br. 72/05, 22/09, 55/13 i 61/22

30. Zakon o državnoj službi u Federaciji BiH, Službene novine FBiH, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06

31. Prema Zakonu o državnoj službi u Federaciji BiH (čl. 39. i 40.), osnovicu utvrđuje Vlada Federacije BiH, u dogovoru sa sindikatima te vladama Federacije i kantona. Koeficijent koji se odnosi na platni razred određuje kantonalna vlada za kantonalne državne službenike.

Kancelarijski prostor/namještaj

■ Za tim od četiri člana (uključujući rukovodioca odjeljenja) potrebno je najmanje dvije prostorije slične veličine. Korisno bi bilo osigurati još jednu dodatnu prostoriju.

■ Identifikacija i dodjela kancelarijskog prostora za novo odjeljenje (jedna do dvije prostorije) unutar suda ne bi trebala predstavljati dodatni trošak za sud, obzirom da sud raspolaže većim dijelom prostora koji je oslobođen nakon preseljenja sarajevskog općinskog zatvora u nove prostorije. Međutim, adaptacija oslobođenog prostora još nije završena i, prema svemu sudeći, bit će potrebna dodatna sredstva.

■ Namještaj potreban za četiri člana tima smještena u dvije prostorije obuhvata:

- ▶ radni sto sa stolicom i ladicama × 4,
- ▶ sto za sastanke (po mogućnosti okrugli) za maksimalno 6 osoba + 6 stolica za sastanke,
- ▶ kancelarijski ormar (metalni s vratima) × 2,
- ▶ police za knjige × 3,
- ▶ bijele table × 2,
- ▶ stone lampe × 4.

Kancelarijski materijal i potrepštine

■ Kancelarijski materijal i potrepštine neophodne za funkcionalno sudsko odjeljenje uključuju: papir, bilježnice, olovke, markere, heftalicu, makaze, spajalice, držač za olovke, police za fascikle, selotejp, držač za traku, samoljepljive papiriće (post-it), fascikle, kalkulator, plastične košuljice, koverta, tonere, vješalicu za odjeću, kalendar, kantu za smeće, stalak za kišobrane i drugo.

■ Teško je unaprijed procijeniti godišnje potrebe odjeljenja, ali se takva procjena može uraditi na osnovu poređenja potreba (i pripadajućih budžeta) drugih odjeljenja suda. Za potrebe ovog izvještaja, autor je utvrdio okvirni paušalni iznos po svakom od četiri zaposlena u odjeljenju, zasnovan na tržišnim cijenama dostupnim putem online istraživanja.

IKT podrška

■ Odjel za IKT Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća pruža IT podršku svim sudovima i tužilaštvima u BiH kao podršku drugog nivoa te osigurava usklađenost i kompatibilnost IT sistema u zemlji, prvenstveno kroz dostavljanje tehničkih specifikacija svim institucijama dva puta godišnje.

■ Kantonalni sud u Sarajevu ima vlastito IT osoblje koje pokriva potrebe prvog nivoa podrške. Ovo osoblje će se brinuti za sve IT potrebe novoosnovanog Odjeljenja za sudsku praksu (uvođenje IT sistema, provođenje postupaka nabavke i kupovine IT opreme), uz stalnu koordinaciju i u skladu s tehničkim specifikacijama koje dostavlja Odjel za IKT VSTV-a.

■ Oprema i sistemi koji se planiraju nabaviti obuhvataju sljedeće:

- ▶ Desktop računar (uključujući monitor, tastaturu i miš) × 4
- ▶ Printer x 1
- ▶ Skener x 1
- ▶ Fotokopir mašina x 1
- ▶ Softverske licence – MS Office, Windows (konfiguraciju vrši IT odjel VSTV-a)
- ▶ Mrežni switch za unapređenje postojećeg sistema i pokrivanje potreba novog odjeljenja.

■ Osnivanje novog Odjeljenja za sudsku praksu podrazumijeva i uključivanje Kantonalnog suda u Sarajevu (kao drugostepenog suda) u postojeću Bazu sudske prakse sudova više instance. Ovaj zadatak bit će povjeren Odjelu za IKT Sekretarijata VSTV-a, na osnovu odluke VSTV-a i uz saglasnost četiri najviše sudske instance u zemlji (Suda BiH, vrhovnih sudova entiteta i Apelacionog suda Brčko distrikta). Trenutno se objava sudskih odluka uređuje Smjernicama za objavljivanje sudskih i tužilačkih odluka, akata i informacija o predmetima koje je donio VSTV, a koje se primjenjuju na sudove Federacije BiH, državnog nivoa i Brčko distrikta. U Republici Srpskoj objavljivanje presuda je regulisano Pravilnikom o objavljivanju presuda, koji je donio ministar pravde, u skladu s članom 9. stav (3) Zakona o sudovima Republike Srpske. Ovaj pravilnik propisuje objavu svih pravosnažnih odluka, ali i onih koje to još nisu. Praksa anonimizacije je usaglašena na nivou cijele zemlje, u skladu s instrukcijama koje je donio VSTV.

■ Proces formiranja Baze sudske prakse završen je 2021. godine, uz ukupni trošak od oko 58.700 KM (30.000 EUR). Za buduće nadogradnje sistema procjenjuje se da će biti potrebno izdvojiti 60–70% ukupne cijene uspostavljanja baze, tj. oko 39.000 KM (20.000 EUR). Za precizniju procjenu troškova bit će potrebno dodatno razjasniti način objavljivanja sudskih odluka i njihovu dostupnost javnosti.

■ Ovaj budžet bi bio usmjeren prema Odjelu za IKT Sekretarijata VSTV-a, koji bi bio zadužen za prilagođavanje Baze sudske prakse. Shodno tome, navedeni troškovi nisu uključeni u ukupni prijedlog budžeta Kantonalnog suda u Sarajevu koji je predstavljen u narednom dijelu ovog izvještaja.

Dodatna tehnička oprema

■ U nastavku su navedeni dodatni uređaji koji bi mogli biti potrebni za pravilno funkcionisanje novog odjeljenja, odnosno koji se preporučuju radi poboljšanja radnih uslova:

Potrebno:

- ▶ Fiksni telefon x 2
- ▶ Mobilni telefon s pretplatom x 4

Dodatno:

- ▶ Električni sistem grijanja x 3
- ▶ Pročišćivač zraka x 2

VI. PROCJENA BUDŽETA - OPCIJE

Sve novčane vrijednosti (troškovi) navedene u daljem tekstu zasnovane su na informacijama prikupljenim od sagovornika ili na osnovu provedenih istraživanja. Svi troškovi su indikativni. Godišnji budžet predložen u ovom izvještaju je početni nacrt i kao takav treba poslužiti za okvirne procjene.

Godišnji prijedlog budžeta po kategorijama (u KM):

Kategorija br. 1 - Ljudski resursi

Ne	Opis	Broj jedinica	Procijenjeni troškovi po jedinici u KM	Ukupni troškovi u KM
1	Sudija/rukovodilac odjeljenja - bruto plata	12	9.753	117.036
	Dodatak za staž (10 godina radnog iskustva)	12	277	3.324
	Topli obrok	12	315	3.780
	Regres	1	2.598	2.598
	Ostali troškovi naknada ³² koji nisu uključeni	12	-	-
Podzbir		126.738		
2	Pravni savjetnici (stručni saradnici) - bruto plata	12	4.435	53.220
	Dodatak za staž (3 godine radnog iskustva)	12	38	456
	Topli obrok	12	315	3.780
	Regres	1	1.289	1.289
	Ostali troškovi naknada ³³ koji nisu uključeni	12	-	-
Podzbir		58.745		
3	Pravni savjetnici (stručni saradnici) - bruto plata	12	4.435	53.220
	Dodatak za staž (3 godine radnog iskustva)	12	38	456
	Topli obrok	12	315	3.780
	Regres	1	1.289	1.289
	Ostali troškovi naknada koji nisu uključeni	12	-	-

32. naknada za vozarenje, prekovremeni rad (sve vrste), naknada za odvojeni život/smjestaj u mjestu rada, naknada za obavezno dežurstvo ili pripravnost, naknada za putne troškove – za navedene stavke nije data procjena troškova, s obzirom na veliki broj varijabli

33. Obuhvata naknadu za prevoz (javnim prevozom), prekovremeni rad, naknadu troškova preseljenja iz mjesta stalnog prebivališta u mjesto zaposlenja i nazad, naknadu troškova stručnog usavršavanja (obuke), refundaciju putnih troškova, otpremnine prilikom penzionisanja i jubilarne nagrade – za **navedene stavke nije data procjena troškova, s obzirom na veliki broj varijabli**

Podzbir		58.745		
4	Pravni savjetnici (stručni saradnici) - bruto plata	12	4.435	53.220
	Dodatak za staž (3 godine radnog iskustva)	12	38	456
	Topli obrok	12	315	3.780
	Regres	1	1.289	1.289
	Ostali troškovi naknada koji nisu uključeni	12	-	-
Podzbir		58.745		
Ukupni procijenjeni budžet za kategoriju br. 1				299.433

Kategorija br. 2 - Kancelarijski namještaj (prosječni troškovi s PDV-om)

Ne	Opis	Broj jedinica	Procijenjeni troškovi po jedinici u KM	Ukupni troškovi u KM
1	Radni sto	4	1.000	4.000
2	Radna stolica	4	600	2.400
3	Ladičar	4	250	1.000
4	Sto za sastanke	1	550	550
5	Stolice	6	300	1.800
6	Kancelarijski ormar (metalni s vratima)	2	1.200	2.400
7	Police za knjige	3	300	900
8	Bijele table	2	180	360
9	Stone lampe	4	150	500
Ukupni procijenjeni budžet za kategoriju br. 2				13.910

Kategorija br. 3 - Kancelarijski materijal (prosječni troškovi s PDV-om)

Ne	Opis	Broj jedinica	Procijenjeni troškovi po jedinici u KM	Ukupni troškovi u KM
1	Paušalni iznos (po zaposleniku, godišnje) - papir, bilježnice, olovke, markeri, heftalica, makaze, spajalice, držač za olovke, police za dokumente, selotejp, držač za selotejp, samoljepljivi papirići (post-it), fascikle, kalkulator, plastične košuljice, koverta, toneri itd.	4	400	1.600
2	Vješalica za odjeću	2	180	360
3	Kanta za smeće	4	50	200
4	Stalak za kišobrane	2	150	300
Ukupni procijenjeni budžet za kategoriju br. 3				2.460

Kategorija br. 4 - IKT u kancelarijama (prosječni troškovi s PDV-om)

Ne	Opis	Broj jedinica	Procijenjeni troškovi po jedinici u KM	Ukupni troškovi u KM
1	Desktop računar (sa pratećim ekranom, tastaturom, mišem, operativnim sistemom i licencom za MS Office)	4	2.340	9.360
2	Printer	1	2.340	2.340
3	Skener (manjeg kapaciteta)	1	1.989	1.989
	Skener (većeg kapaciteta)	1	14.040	14.040
4	Fotokopir mašina (crnobijela)	1	17.550	17.550
	Fotokopir mašina (u boji)	1	18.720	18.720
5	Mrežni switch	1	4.446	4.446
Ukupni procijenjeni budžet za kategoriju br. 4				35.685 (48.906)

Kategorija br. 5 - Druga tehnička oprema (sa PDV-om od 17%)

Ne	Opis	Broj jedinica	Procijenjeni troškovi po jedinici u KM	Ukupni troškovi u KM
1	Fiksni telefon	2	50	100
2	Mobilni telefon	4	585	2.340
3	Pročišćivač zraka (+ dva filtera)	2	590	1.380
4	Električni sistem grijanja	3	234	819
Ukupni procijenjeni budžet za kategoriju br. 5				4.639

Ukupni procijenjeni budžet za sve kategorije	356.127 (369.348)
---	------------------------------

VII. MOGUĆI RIZICI I FINANSIJSKI IZAZOVI

Fragmentiranost pravosuđa u BiH

Pravosuđe u Bosni i Hercegovini je podijeljeno na više sudskih sistema koji nisu hijerarhijski povezani, što ponekad dovodi do neefikasnosti i neučinkovitosti. Mogućnost sukoba nadležnosti, u kombinaciji s različitim praksama u istragama i suđenjima, predstavlja direktnu prijetnju funkcionisanju pravosuđa i slabi cjelokupni sistem čiji učinak, posebno u krivičnim predmetima, i dalje nije zadovoljavajući.

— Kvalitet radnih odnosa između institucija unutar lanca vladavine prava, primjerice između sudova i tužilaštava širom zemlje, direktno utiče na efikasnost. Konfliktne ili neadekvatne odnose dodatno narušavaju ukupne rezultate pravosuđa.

— Pravosuđe funkcioniše uz visoko fragmentirane izvore finansiranja, pri čemu se izdaci sudova pokrivaju kroz četrnaest različitih budžeta, što otežava ravnomjeran razvoj sudskih nivoa i ostavlja prostor za utjecaj izvršne vlasti.

— S obzirom na trenutni politički kontekst, bez obzira na to što je BiH zvanično kandidat za članstvo u EU, malo je vjerovatno da će trenutna fragmentiranost pravosuđa BiH i negativne posljedice koje iz toga proizilaze biti riješene u skorije vrijeme. U zemlji ne postoji konsenzus o uspostavi vrhovnog suda na državnom nivou, što je jedna od preporuka Venecijanske komisije.³⁴ To bi iziskivalo izmjenu Ustava BiH i jačanje zakonodavnih ovlasti države, za što je glavni preduslov pridobivanje široke političke podrške svih etničkih zajednica.

— Nedostatak pravnog osnova za osnivanje Odjeljenja za sudsku praksu u drugostepenom sudu

— Trenutno ne postoji formalnopravna osnova za osnivanje odjeljenja za sudsku praksu na drugostepenim sudovima. Pravna praksa u Bosni i Hercegovini nalaže da, ako određena regulativa nije jasno predviđena zakonom, ne postoji pravna osnova za njeno provođenje. Prema Pravilniku o unutrašnjem sudskom poslovanju u Federaciji BiH³⁵, član 17. stavovi (i) i (j), rukovodioci odjeljenja u sudu imaju obavezu da prate promjene u sudskoj praksi i o tome obavještavaju sudije svog odjeljenja. Oni su također odgovorni za dosljednost u okviru odjeljenja, putem ranog prepoznavanja mogućih pravnih nedosljednosti između sličnih predmeta, i to prije nego što se predmet okonča. Međutim, rukovodilac odjeljenja ne može utjecati na odluku u predmetu, budući da su sudije nezavisne u svom radu. Osiguranje ujednačenosti ne sprječava vijeće suda unutar istog suda da donese drugačiju presudu u sličnom predmetu. Nezavisnost sudija ima prednost. Čak i stavovi ili odluke vrhovnih sudova nisu obavezujući za ostale sudove, već imaju isključivo informativnu svrhu.

— Iako postoji jasan konsenzus da se povjerenje građana u pravosuđe temelji na usklađenoj i

34. Ibid (2), pasus 102, str. 21

35. Pravilnik o unutrašnjem sudskom poslovanju u FBiH i Brčko distriktu BiH, Službeni glasnik BiH, br. 66/12, 54/17, 60/17, 30/18 i 83/22

dosljednoj sudskoj praksi, kao i na pravnoj sigurnosti, najbolji način da se takvi rezultati postignu u sudovima druge instance još uvijek nije dogovoren. Predmeti u kantonalnim sudovima nisu pravosnažni, što postavlja pitanje stvarne potrebe za osnivanjem odjeljenja za sudsku praksu na ovom nivou (posebno imajući u vidu da takva odjeljenja postoje u sudovima najviše instance). Nije li dovoljno da rukovodioci odjeljenja u sudu koordiniraju rad sudija i sudskih vijeća i osiguravaju ujednačenost sudske prakse među odjeljenjima, pitanje je koje se nameće. Formulisanje odgovarajuće pravne osnove za osnivanje odjeljenja za sudsku praksu jedan je od ključnih preduslova koji treba ispuniti prije nego što se pristupi daljim koracima.

Nedostatak podrške i/ili interesa relevantnih aktera

— Sudije izuzetno cijene svoju nezavisnost i često su rezervisane prema inicijativama koje bi se mogle protumačiti kao ograničenje njihove nezavisnosti. Evidentiranje predmeta doprinosi transparentnosti sudske prakse i služi harmonizaciji, jer sudije mogu pregledati druge slične predmete prilikom donošenja svojih presuda. Ipak, neke sudije radije ne žele biti upoznate s drugim predmetima jer bi to moglo otkriti postojanje pravne nedosljednosti. Nisu svi spremni da priznaju grešku. Većina sudija također navodi da nemaju dovoljno vremena za pregledanje evidentiranih predmeta (uključujući praksu Evropskog suda za ljudska prava), iako bi to moglo poboljšati ukupni kvalitet njihovih odluka i spriječiti pravne nedosljednosti. Sudije u Bosni i Hercegovini još uvijek preferiraju neformalne oblike pravne komunikacije i razgovore s kolegama.

— U slučaju osnivanja odjeljenja za sudsku praksu u sudu druge instance, poput Kantonalnog suda u Sarajevu, rukovodilac tog odjeljenja mora imati kvalifikacije nosioca pravosudne funkcije u sudu druge instance, te određeni stepen stručnosti u krivičnom, građanskom, upravnom i privrednom referatu, obzirom da bi to odjeljenje bilo zaduženo za evidentiranje predmeta iz svih odjeljenja suda.

Budžetska ograničenja (i nedostatak ljudskih resursa)

— Ovo će vjerovatno predstavljati jedan od glavnih izazova pri formiranju novog odjeljenja za sudsku praksu u drugostepenom sudu. Formiranje novog odjeljenja donosi dodatno budžetsko opterećenje, a ne finansijsku korist, barem kratkoročno.

— U okviru procedure budžetskog planiranja, nadležno ministarstvo pravde (Ministarstvo pravde Kantona Sarajevo) određuje raspoloživi budžet, nezavisno od pripremljenog prijedloga budžeta od strane institucije (u ovom slučaju Kantonalnog suda u Sarajevu), koja potom mora uskladiti svoj prijedlog s raspoloživim iznosom. Sve dodatne budžetske potrebe moraju biti predstavljene u posebnom dokumentu, koji se prilaže uz glavni prijedlog budžeta na dalje razmatranje od strane donosilaca odluka. VSTV dobija cjelokupni paket dokumentacije i daje mišljenje o prijedlogu, nakon čega se kompletan paket upućuje u proceduru usvajanja Vladi i Skupštini Kantona. U ovom procesu, logika budžetskog planiranja Vlade rijetko je u skladu s prioritetima kantonalnih institucija i često je vođena trenutnim političkim interesima. Ključno pitanje koje se postavlja je da li formiranje odjeljenja za sudsku praksu u Kantonalnom sudu u Sarajevu zaista spada među prioritete Vlade Kantona, posebno imajući u vidu predstojeće opšte izbore i moguću rekonstrukciju sadašnje kantonalne većine u 2026. godini.

— Kada se sagleda trenutna situacija u Kantonalnom sudu u Sarajevu, jasno je da sud ima više hitnih finansijskih potreba koje treba pokriti, među kojima su: (1) zapošljavanje dodatnih sudija u svim postojećim odjeljenjima, kao i više stručnih saradnika/pravnih savjetnika; (2) pokriće nedostatka sredstava za završetak adaptacije sprata koji je ranije koristio Općinski sud u Sarajevu, a sada je prebačen na Kantonalni sud; (3) pronalazak dodatnih sredstava za adaptaciju prostora, uključujući preuređenje glavne sale za sastanke u sudnicu prikladnu za vođenje postupaka sa većim brojem učesnika; (5) unapređenje IT opreme suda i drugih tehničkih sredstava. Rukovodstvo suda će stoga morati da prioritizira sve svoje potrebe za dodatnim budžetskim sredstvima u okruženju koje generalno nije povoljno za povećanje budžeta.

VII. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Preporuka br. 18 iz Izvještaja Vijeća Evrope o potrebi uspostavljanja odjeljenja za sudsku praksu na drugostepenim sudovima u BiH sa preporukama³⁶, objavljenog u januaru 2024. godine, glasi: „posebno razmotriti finansijski aspekt formiranja novih sudskih odjeljenja, budući da to podrazumijeva povećane troškove“. Ovaj izvještaj direktno slijedi ovu preporuku, kao i druge. Izvještaj podržava evidentiranje predmeta u svim sudovima druge instance u BiH, uz dodatnu preporuku osnivanja odjeljenja za sudsku praksu u najvećim drugostepenim sudovima. Također se preporučuje standardizacija vođenja evidencije prema modelu sudova najviše instance, razmjena dobrih praksi, uspostavljanje saradnje sa sudovima najviše instance, te sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem i nadležnim ministarstvima pravde, i slično.

— Mnoge od ovih preporuka dodatno su potkrijepljene zaključcima i preporukama pravnog savjetnika za sudsku praksu, angažiranog u Kantonalnom sudu u Sarajevu u periodu od jula 2024. do maja 2025. godine. Preporuke sadržane u ova dva odvojena dokumenta trebaju se pažljivo razmotriti.

— Unapređenje pravne sigurnosti i ujednačavanje sudske prakse već više od deset godina nalaze se u fokusu prioritarnih reformi pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Jasan napredak postignut je osnivanjem zajedničkih panela najviših sudskih instanci, koji pokrivaju oblast građanskog, upravnog i krivičnog prava, još 2014. godine. Rad ovih panela formaliziran je usvajanjem pravila 2025. godine od strane VSTV-a, Suda BiH, entitetskih vrhovnih sudova i Apelacionog suda Brčko distrikta. Između ova dva perioda, značajan napredak postignut je osnivanjem tri odjeljenja za sudsku praksu, i to u Apelacionom sudu Brčko distrikta (2017), Vrhovnom sudu Republike Srpske (2017) i Vrhovnom sudu Federacije BiH (2018).

— Naprijed opisani uspjesi, iako ograničeni na sudove najviše instance, potvrđuju da je uvođenje sličnih promjena u drugostepenim sudovima moguće i da bi se trebalo razmotriti, posebno s ciljem jačanja povjerenja javnosti u pravosuđe.

- Preporuka 1: Potrebno je izvršiti pregled iskustava stečenih prilikom uspostavljanja odjeljenja za sudsku praksu u sudovima najviše instance (ukoliko to već nije učinjeno) kako bi se izradile konkretne smjernice za najefikasniji način uvođenja odjeljenja u sudovima druge instance.

— Detaljniji uvid u sastav postojećih odjeljenja za sudsku praksu u sudovima najviše instance pokazuje da se odjeljenja međusobno razlikuju. Ne postoji jedinstveni model, iako su dužnosti i odgovornosti sva tri odjeljenja prilično slične (ali ne identične, naročito kada je u pitanju praksa).

- Preporuka 2: Prilikom razmatranja optimalnog kadrovskog sastava odjeljenja za sudsku praksu u drugostepenom sudu, potrebno je procijeniti različite modele primijenjene u sudovima najviše instance s aspekta pravnog okvira, ljudskih resursa i finansija, kako bi se utvrdilo koji model bi bio najefikasniji.

36. Ibid (26), str. 28-30

U sudovima drugog stepena u Bosni i Hercegovini trenutno ne postoji jedinstveno i sistematsko evidentiranje predmeta. Evidencija se ne vodi na organizovan i sistemski način, niti u skladu s harmoniziranim pravilima i propisima. Uspostava odjeljenja za sudsku praksu u drugostepenim sudovima omogućit će sistematsko evidentiranje svih odluka suda na portalu koji je za to predviđen, što će omogućiti pravovremeno otkrivanje različitih pravnih stavova i doprinijeti većoj ujednačenosti i jednoobraznosti sudske prakse. Ovo će direktno utjecati na kvalitet rada sudija i doprinijeti jačanju povjerenja građana u pravosuđe kroz unapređenje pravne sigurnosti, efikasnosti i profesionalizma. Evidentiranje sudske prakse u drugostepenim sudovima očito je u interesu i prvostepenih sudova, kao i izvršnih odjeljenja drugostepenih sudova koji postupaju po pravosnažnim predmetima.

- Preporuka 3: Potrebno je izvršiti detaljnu pravnu procjenu utjecaja uspostave odjeljenja za sudsku praksu u drugostepenim sudovima, imajući u vidu da je evidentiranje predmeta već predviđena zakonska obaveza rukovodilaca odjeljenja. Procjena treba razmotriti da li je djelotvornije: (1) ojačati alate i propise za evidentiranje predmeta koji su već na snazi, ili (2) uspostaviti nova odjeljenja za sudsku praksu.

Uspostava potpuno novog odjeljenja u drugostepenom sudu iziskuje osiguranje odgovarajućeg budžeta. To predstavlja dodatni finansijski teret za sud, koji mora biti planiran i najavljen unaprijed kako bi sud imao realnu mogućnost da mu kantonalne vlasti odobre dodatnu budžetsku stavku. Formiranje novog odjeljenja kratkoročno podrazumijeva povećanje budžeta, osim ukoliko se ne osiguraju odgovarajuće uštede u drugim budžetskim stavkama, što je u praksi rijetko, osim ukoliko nije nametnuto od strane nadležnih vlasti ili zakonodavca. Srednjoročno i dugoročno moguće je ostvariti smanjenje troškova kroz niže tekuće izdatke kada odjeljenje postane potpuno operativno, kao i indirektno, kroz doprinos odjeljenja za sudsku praksu efikasnosti pravosuđa.

- Preporuka 4: Nadležno osoblje Kantonalnog suda u Sarajevu (administracija, kadrovska služba, finansije i IKT) trebalo bi provesti komparativnu finansijsku procjenu kako bi se dodatno precizirao budžetski prijedlog iz ovog izvještaja, posebno u pogledu: (1) procjene troškova naknada koji nisu uključeni u izvještaj i (2) pregleda budžeta za kancelarijski materijal na osnovu stvarnih potreba postojećih odjeljenja suda.

Postoji nekoliko rizika i finansijskih izazova koji prate uspostavu odjeljenja za sudsku praksu u Kantonalnom sudu u Sarajevu (ili u bilo kojem drugostepenom sudu u zemlji). Pravosuđe BiH izuzetno je fragmentirano i vrlo vjerovatno će takvo ostati još dugi niz godina. Uspješna uspostava ovakvih odjeljenja u sudovima najviše instance predstavlja pozitivan presedan, ali se radi o ograničenom broju sudova na samom vrhu pravosudnog lanca. Pored toga, evidentan je nedostatak pravnog osnova za podršku ovoj reformi, što može dovesti do izostanka podrške ključnih aktera (sudija i rukovodstva sudova), a reformu bi mogli pravno osporiti i akteri koji joj se protive. U konačnici, glavni izazov će vjerovatno biti finansijski, s obzirom na potreban budžet za osnivanje novog odjeljenja, dok Kantonalni sud u Sarajevu istovremeno traži dodatna sredstva za pokrivanje već jasno utvrđenih potreba.

- Preporuka 5: Uspjeh ove reforme u velikoj mjeri zavisi od inkluzivnosti procesa njenog provođenja (uključujući sve konkretne aktivnosti preporučene u prethodnim stavkama). Neophodno je osigurati visoku razinu komunikacije i interakcije unutar rukovodstva nadležnog suda kako bi konačna odluka dobila konsenzus, što će smanjiti rizik od eventualnih opstrukcija od strane nosilaca pravosudnih funkcija. Proces također mora podrazumijevati blisku koordinaciju s relevantnim vanjskim akterima, posebno sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem (i Sekretarijatom i Vijećem), Vrhovnim sudom Federacije BiH te Vladom Kantona Sarajevo (Ministarstvo pravde).

Prilozi

Prilog 1 - Izvori

- ▶ Evropska komisija za demokratiju putem prava (Venecijanska komisija) Vijeća Evrope - Mišljenje br. 648/2011 o pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH, 18. juni 2012.
- ▶ Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu i Vijeću - Mišljenje Komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji - 29. maj 2019., COM(2019) 261 final
- ▶ Radni dokument osoblja Komisije – 29. maj 2019, SWD(2019) 222 final - Analitički dokument uz Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu i Vijeću - Mišljenje o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji - 29. maj 2019, COM(2019) 261 final
- ▶ Radni dokument osoblja Komisije – 30. oktobar 2024, SWD (2024) 691 final - Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2024. godinu uz Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu, Vijeću, Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regija; Saopštenje o politici proširenja EU, 2024.
- ▶ Preporuke Evropske komisije dostavljene uz zaključke Prvog plenarnog sastanka strukturiranog dijaloga o pravosuđu između EU i BiH, Banja Luka, 6-7. juni 2011.
- ▶ Preporuke Evropske komisije dostavljene uz zaključke Četvrtog plenarnog sastanka strukturiranog dijaloga o pravosuđu između EU i BiH, Brčko, 4-5. april 2013.
- ▶ Preporuke Evropske komisije dostavljene uz zaključke Šestog plenarnog sastanka strukturiranog dijaloga o pravosuđu između EU i BiH, Banja Luka, 11-12. novembar 2013.
- ▶ Vijeće Evrope, Izvještaj o potrebi uspostavljanja odjeljenja za sudsku praksu na drugostepenim sudovima u BiH sa preporukama, januar 2024.
- ▶ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su17000045, 20. januar 2017.
- ▶ Poslovnik o radu sudskih odjeljenja Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su17000770, 29. novembar 2017.
- ▶ Poslovnik o radu Odjeljenja za sudsku praksu Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su23000100, 20. februar 2023.
- ▶ Godišnji program rada za 2025. godinu Apelacionog suda Brčko distrikta BiH, broj 0970Su25000024, 15. januar 2025.
- ▶ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Vrhovnom sudu Republike Srpske, broj 1180Sul17000281 od 2. oktobra 2017. godine
- ▶ Pravilnik o radu sudskih odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske, 118-0- Sul-18-000339 od 26. decembra 2018. godine
- ▶ Odluka o rasporedu rada sudija Vrhovnog suda Republike Srpske za 2025. godinu 118-0-Sul-24-000 346 od 24. decembra 2018. godine
- ▶ Pravila panela za ujednačavanje sudske prakse, broj 07-50-314-4/2014 od 10. aprila 2014. godine
- ▶ Pravilnik o radu Odjeljenja za evidenciju sudske prakse Vrhovnog suda Federacije BiH od 12. decembra 2018. godine
- ▶ Pravila panela za ujednačavanje sudske prakse, broj 07-13-3-2073-2/2025, 15. juli 2025.
- ▶ Smjernice za objavljivanje sudskih i tužilačkih odluka, akata i informacija o predmetima, VSTV, br. 07-02-3-1279-3/2024 Sarajevo, 21. mart 2024.
- ▶ Zakon o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Službene

novine FBiH, br. 72/05, 22/09, 55/13 i 61/22

- ▶ Zakon o državnoj službi u Federaciji BiH, Službene novine FBiH, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06
- ▶ Zakon o javnim nabavkama, Službeni glasnik BiH, br. 39/14 i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, Službeni glasnik BiH, br. 59/22 - Nezvanični revidirani tekst pripremljen u julu 2024. godine za potrebe Parlamenta BiH
- ▶ Pravilnik o unutrašnjem sudskom poslovanju u FBiH i Brčko distriktu BiH, Nezvanični pročišćeni tekst, Službeni glasnik BiH, br. 66/12, 54/17, 60/17, 30/18 i 83/22

Prilog 2 - Sagovornici s kojima je održan sastanak

- ▶ Vera Bjelogrić, šefica Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju, Sekretarijat VSTV
- ▶ Ana Bilić-Andrijić, šefica Odjela za unapređenje efikasnosti i kvaliteta rada u sudovima, Sekretarijat VSTV-a
- ▶ Amra Halilović, Odjel za unapređenje efikasnosti i kvaliteta rada u sudovima, Sekretarijat VSTV-a
- ▶ Kenan Softić, šef Odjela za IKT, Sekretarijat VSTV-a
- ▶ Admir Dulaš, zamjenik šefa IKT Odjela – integrisani upravljački sistem, Sekretarijat VSTV-a
- ▶ Haris Kurtić, zamjenik šefa IKT Odjela – održavanje sistema, Sekretarijat VSTV-a
- ▶ Mersiha Mavrić, šefica Odjela za finansije i računovodstvo, Sekretarijat VSTV-a
- ▶ Ivana Zovko Planinić, direktorica Sekretarijata VSTV-a
- ▶ Nađa Kazić, službenica za nabavke, Ured Specijalnog predstavnika EU (EUSR)
- ▶ Pierre-Louis Bazin, menadžer projekta, EU4Justice Faza II
- ▶ Hana Jusić, asistentica menadžera projekta / menadžerica ureda, EU4Justice Faza II

www.coe.int

Vijeće Evrope je vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu. Sastoji se od 46 država članica i uključuje sve članice Evropske unije. Sve države članice Vijeća Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, ugovor osmišljen da štiti ljudska prava, demokratiju i vladavinu zakona. Evropski sud za ljudska prava nadgleda provedbu Konvencije u državama članicama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE